

Noves orientacions sobre ventilació en els centres educatius en el marc de la covid-19

El mes de juliol de 2020 es va publicar el [Pla d'actuació per al curs 2020-2021 per a centres educatius en el marc de la pandèmia](#), un document conjunt dels departaments de Salut i Educació que establia les bases per tal que el curs 2020-2021 es pogués reprendre amb les màximes garanties, buscant l'equilibri entre protecció de la salut de les persones als centres educatius, la gestió correcta de la pandèmia i el dret de tots els infants i joves a una educació de qualitat. S'hi definia l'escola com un entorn segur, amb el risc mínim assumible, través de les mesures proposades: grups de convivència i socialització molt estable, distanciament físic, higiene de mans, ús de la mascareta, control de símptomes i neteja, desinfecció i ventilació.

A l'octubre de 2020 l'Institut de Diagnòstic Ambiental i Estudis de l'Aigua, IDAEA-CSIC, i l'Associació Mesura van publicar la [Guia para ventilación en aulas](#) i el Departament d'Educació, conjuntament amb el de Salut, van elaborar les [Orientacions sobre ventilació en els centres educatius en el marc de la covid-19](#), publicades el 5 de novembre de 2020.

Després, l'11 de desembre IDAEA-CSIC i Mesura publiquen l'ampliació de l'estudi [Guia para ventilación en aulas](#), i que es recull a [Annexo. Guia de ventilación. Casos prácticos](#).

Des del Departament d'Educació s'han fet diferents avaluacions, en què s'han mesurat les renovacions d'aire per hora, i que confirmen que, de manera general, la ventilació natural permet assolir les condicions adequades als centres educatius. Aquests estudis permeten extreure un seguit de consells i recomanacions, aplicables a la resta de centres educatius.

A partir d'aquesta nova informació el Departament d'Educació, en coordinació amb el Departament de Salut, **amplia i complementa amb aquest document les recomanacions de ventilació als centres educatius.**

Recomanacions de ventilació dels espais en edificis amb ventilació natural

- Els edificis escolars disposen de ventilació natural mitjançant finestres i portes. **Aquesta ventilació ha de ser creuada i contínua.** Per tal que la ventilació sigui més efectiva, convé provocar fluxos d'aire creuats, obrint finestres i portes que es trobin oposades entre si per tal que corri l'aire, de manera que faci un escombrat de l'aire interior i es renovi amb l'aire exterior. Cal que aquestes finestres i portes estiguin obertes el màxim d'hores possibles.
- De manera general, en una aula s'aconsegueix la ventilació adequada **obrint les finestres 20 centímetres quan es tracta de finestres corredisses o oscil·lobatents, o obrint les lamel·les en un angle de 45 graus de manera continuada i mantenint les portes totalment obertes.** Els dies ventosos o amb gran diferència de temperatura entre l'exterior i l'interior faciliten la ventilació i permeten obertures menors.

- **El repartiment de l'obertura entre totes les finestres de l'aula** aconsegueix una millor ventilació. És més eficaç obrir de manera parcial diverses finestres que obrir al màxim una sola finestra, encara que la superfície oberta total sigui la mateixa.
- **Cal mantenir una lleugera obertura de portes i finestres de les zones comunes (passadissos i vestíbuls) a l'exterior.**
- És important **ventilar les aules i estances a partir del moment en què arribi l'alumnat, durant l'activitat lectiva i al final de la jornada.** Cal tenir en compte que una aula buida i ben ventilada després de la seva darrera ocupació, té l'aire lliure de virus i que la velocitat de la renovació de l'aire és molt més gran que la velocitat de pèrdua de càrrega tèrmica a l'aula. **Per tal de cercar l'equilibri entre la ventilació i el confort tèrmic cal escalfar les aules amb les finestres tancades abans de l'arribada d'alumnes, com a mínim una hora. Al final de la jornada cal obrir totes les finestres i les portes de les aules com a mínim 30 minuts.**
- **Durant els descansos i quan l'aula estigui buida cal fer ventilacions totals de 10 minuts** per renovar bé l'aire. Un cop passat aquest temps, cal tancar i escalfar l'espai per millorar el confort tèrmic fins que retorni l'alumnat.
- Les aules amb ventilació mecànica, com bombes de fred i calor instal·lades en els mòduls prefabricats, cal que duguin a terme també ventilació natural tal com està indicat. Els aparells de ventilació han d'estar orientats cap el sostre.
- Els centres ubicats en edificis construïts o remodelats **a partir del 2007 compleixen el RITE** i disposen d'una instal·lació que permet la ventilació dels espais. Un cop comprovat pel personal tècnic que la instal·lació funciona correctament, la seva posada en funcionament assegura la renovació de l'aire i, per tant, no és necessària l'obertura de finestres.
- **Sens perjudici de l'orientació bàsica que la ventilació és recomanable que sigui continuada, cal mantenir les portes i les finestres obertes un mínim de 20 centímetres, entre 10 i 15 minuts cada hora lectiva.**
- En el cas de **les llars d'infants es recomana obrir les finestres per ventilar l'aula durant 5 minuts cada 30 minuts d'activitat.**
- **Gimnasos.** En funció de l'activitat que es faci en una estança, el risc de contagi és diferent. Quan es porten a terme activitats físiques, la taxa de respiració és més gran i el risc de contagi és més elevat. Es recomana que aquestes activitats es portin a terme a l'aire lliure. En casos excepcionals, quan això no sigui possible, cal que es mantingui l'espai del gimnàs permanentment ventilat amb totes les portes i finestres obertes.

- **Lavabos.** Cal que els lavabos estiguin permanentment ben ventilats mentre estiguin oberts a les persones usuàries. Per aquest motiu, si tenen extracció forçada d'aire és recomanable que sigui ininterrompuda mentre el centre estigui obert. Si tenen ventilació natural, caldrà que les finestres romanguin sempre obertes.
- **Menjadors.** Els menjadors són també espais d'especial atenció, atès que en el moment de menjar no s'usa mascareta, per la qual cosa també s'hi recomana una ventilació màxima amb totes les portes i finestres obertes de manera continuada.

Altres casuístiques

En aquells casos que no es pugui aconseguir una ventilació adequada tal com s'indica en aquest document, el centre s'ha d'adreçar als serveis territorials als quals pertanyi, que ho derivaran a la unitat competent.

La instal·lació de solucions alternatives requereixen d'una valoració necessària per part del personal tècnic del Departament d'Educació per garantir una correcta efectivitat de la mesura. Només el Departament d'Educació, a través del personal tècnic, ha d'avaluar les mesures per comprovar la renovació de l'aire, i si escau, implantar solucions alternatives que complementin la ventilació natural.

11 de gener de 2021

Aquest document és susceptible de ser modificat per noves aportacions tècniques i nous coneixements en aquest àmbit.